

บทที่ 4

ผลการปฏิบัติตามมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม

4.1 บทนำ

การดำเนินโครงการทอส่งก๊าซธรรมชาติในพื้นที่รับผิดชอบของส่วนปฏิบัติการระบบท่อ เขต 2 (ปท.2) มีโครงการทอส่งก๊าซธรรมชาติ ที่ต้องจัดทำรายงานผลการปฏิบัติตามมาตรการฯ (ระยะดำเนินการ) รวม 18 โครงการสายหลัก และ 9 โครงการสายย่อยส่งก๊าซฯ ซึ่งมีประเด็นมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อมอยู่ 18 โครงการทอส่งก๊าซฯ ที่มีรายละเอียดของเงื่อนไขในการปฏิบัติตามมาตรการฯ และมีลักษณะของกิจกรรมการดำเนินงานมีความสอดคล้องหรือคล้ายคลึงกัน ประกอบกับการปฏิบัติตามมาตรการสิ่งแวดล้อมของโครงการทอส่งก๊าซฯ ดังกล่าวอยู่ในความรับผิดชอบของ ปท.2 ดังนี้

1) โครงการวางทอส่งก๊าซธรรมชาติไปยังบริษัท ไอสอท จำกัด (อยุธยา)

- ด้านเศรษฐกิจและสังคม
- ด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัย

2) โครงการทอส่งก๊าซธรรมชาติวังน้อย-แก่งคอย

- ด้านเศรษฐกิจและสังคม
- ด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัย
- แผนติดตามตรวจสอบทางสิ่งแวดล้อมของโครงการ

3) โครงการทอส่งก๊าซธรรมชาติไปยังศูนย์ปฏิบัติการระบบท่อเขต 2 และสถาบันวิจัยและเทคโนโลยี

- ด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัย

4) โครงการทอส่งก๊าซธรรมชาติไปยังบริษัท ทีที เซรามิค จำกัด และบริษัท เซรามิค อุตสาหกรรมไทย จำกัด

- แผนปฏิบัติการติดตามตรวจสอบอาชีวอนามัยและความปลอดภัย

5) โครงการทอส่งก๊าซธรรมชาติไปยังบริษัท เคมีแมน จำกัด

- ด้านเศรษฐกิจ-สังคม
- ด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัย

6) โครงการทอส่งก๊าซธรรมชาติบริเวณถนนสุวรรณศร อำเภอหนองแค และอำเภовิหารแดง จังหวัดสระบุรี

- ด้านอาชีวอนามัย ความปลอดภัยและการลดอุบัติเหตุ
- ด้านมวลชนสัมพันธ์และรับเรื่องร้องเรียน

- 7) โครงการทอส่งก๊าซธรรมชาติไปยัง บริษัท โตโต้ แมนูแฟคเจอร์ริง (ประเทศไทย) จำกัด
 - อาชีวอนามัยและความปลอดภัย
- 8) โครงการทอส่งก๊าซธรรมชาติเชื่อมต่อระหว่างสถานีควบคุมความดันก๊าซที่ 5 (WK#5) และสถานีควบคุมความดันก๊าซที่ 25 (BV#25)
 - ด้านสาธารณสุข สุขภาพ อาชีวอนามัยและความปลอดภัย
- 9) โครงการทอส่งก๊าซธรรมชาติภายในนิคมอุตสาหกรรมหนองแค
 - ด้านสาธารณสุข สุขภาพ อาชีวอนามัยและความปลอดภัย
- 10) โครงการทอส่งก๊าซธรรมชาติในเขตประกอบการเหมราชสระบุรี (ปัจจุบันเปลี่ยนชื่อเป็นเขตประกอบการดับบลิวเอชเอ สระบุรี)
 - ด้านสังคมและการมีส่วนร่วมของประชาชน
 - ด้านสาธารณสุข สุขภาพ อาชีวอนามัยและความปลอดภัย
- 11) โครงการทอส่งก๊าซธรรมชาติไปยังบริษัท ผลิตภัณฑ์ตราเพชร จำกัด (มหาชน)
 - ด้านสังคม
 - ด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัย
- 12) โครงการทอส่งก๊าซธรรมชาติไปยังโรงไฟฟ้าสระบุรี โฉเจนเนอเรชั่น (ปัจจุบันเปลี่ยนชื่อเป็นโรงไฟฟ้าตลิ่งชัน)
 - ด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัย
- 13) โครงการทอส่งก๊าซธรรมชาติไปยังโรงไฟฟ้าโคกแย้ 1 และโรงไฟฟ้าโคกแย้ 2 (โครงการทอส่งก๊าซธรรมชาติไปยังโรงไฟฟ้าอินดัสเทรียล โฉเจน และโรงไฟฟ้าสระบุรี บี โฉเจนเนอเรชั่น)
 - ด้านเศรษฐกิจ-สังคม และการมีส่วนร่วมของประชาชน
 - ด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัย
- 14) โครงการทอส่งก๊าซธรรมชาติไปยังโรงไฟฟ้าหนองแขง
 - การมีส่วนร่วมของประชาชน
 - อาชีวอนามัยและความปลอดภัย
- 15) โครงการทอส่งก๊าซธรรมชาติไปยังโรงไฟฟ้าอุทัย
 - อาชีวอนามัยและความปลอดภัย
 - เศรษฐกิจ-สังคม และการมีส่วนร่วมของประชาชน

16) โครงการทอส่งก๊าซธรรมชาติไปยังโรงไฟฟ้าขนาดเล็ก ของบริษัท กัลฟ์ เจพี เอ็นเค 2 จำกัด

- ด้านเศรษฐกิจ-สังคม และการมีส่วนร่วมของประชาชน
- ด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัย

17) โครงการทอส่งก๊าซธรรมชาติและสถานีควบคุมความดันและวัดปริมาณก๊าซฯ สำหรับโรงไฟฟ้าพลังความร้อนร่วมโรจนะเพาเวอร์ 3

- ด้านสังคม และการมีส่วนร่วมของประชาชน
- ด้านสาธารณสุข อาชีวอนามัยและความปลอดภัย

18) โครงการท่อเชื่อมระบบทอส่งก๊าซธรรมชาติเส้นที่ 1 จาก BV20-WK5

- ด้านสังคมและการมีส่วนร่วมของประชาชน
- ด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัย

4.2 ผลการปฏิบัติตามมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม (ระยะดำเนินการ)

มาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม (ระยะดำเนินการ) ที่ ปตท. ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการทอส่งก๊าซธรรมชาติที่เปิดดำเนินการในพื้นที่รับผิดชอบของ ปท. 2 สามารถสรุปผลการปฏิบัติตามมาตรการฯ ในช่วงเดือนกรกฎาคม – ธันวาคม 2566 ดังตารางที่ 4.2-1-1 ถึง ตารางที่ 4.2-1-18

ตารางที่ 4.2-1-13 สรุปผลการปฏิบัติตามมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม (ระยะดำเนินการ)
ของโครงการทอส่งก๊าซธรรมชาติในพื้นที่รับผิดชอบของส่วนปฏิบัติการระบบท่อเขต 2
โครงการทอส่งก๊าซธรรมชาติไปยังโรงไฟฟ้าอินดัสเทรียล โคเจน และโรงไฟฟ้าสระบุรี บี โคเจนเนอเรชั่น
(ปัจจุบันเปลี่ยนชื่อเป็น โครงการทอส่งก๊าซธรรมชาติไปยัง โรงไฟฟ้าโคกแย้ 1 และโรงไฟฟ้าโคกแย้ 2)

องค์ประกอบสิ่งแวดล้อม/มาตรการติดตามตรวจสอบ	สถานที่ดำเนินการ	ระยะเวลา/ความถี่	ผลการปฏิบัติตามมาตรการฯ	ปัญหา/อุปสรรค
1. เศรษฐกิจ-สังคม และการมีส่วนร่วมของประชาชน				
- ข้อร้องเรียนจากประชาชนเกี่ยวกับผลกระทบที่ได้รับและการแก้ไขปัญหาจากโครงการ	ประชาชน ผู้นำชุมชน และผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานทอส่งก๊าซธรรมชาติ โดยเฉพาะหมู่ที่ 3 บ้านหนองผักชีเหนือ และหมู่ที่ 13 บ้านดอนแพง ซึ่งเป็นชุมชนที่อยู่ใกล้แนวทอส่งก๊าซธรรมชาติ	ตลอดระยะดำเนินการ	- ปตท. จัดให้มีระบบรับเรื่องร้องเรียนและขอเสนอแนะผ่านช่องทางต่างๆ เช่น โทรศัพท์ เว็บไซต์ E-mail จดหมาย และ Facebook เป็นต้น และติดตามการแก้ไขอย่างเป็นระบบ ดังแสดงใน ภาคผนวก ง อย่างไรก็ตามในช่วงเดือนกรกฎาคม – ธันวาคม 2566 ยังไม่พบข้อร้องเรียนจากการดำเนินโครงการ	ไม่มี
2. อาชีวอนามัยและความปลอดภัย				
- สถิติอุบัติเหตุการเจ็บป่วยและการบาดเจ็บในระหว่างปฏิบัติงานของพนักงาน	ตลอดแนวทอส่งก๊าซธรรมชาติของโครงการ	ตลอดแนวทอส่งก๊าซธรรมชาติของโครงการ บันทึกสถิติอุบัติเหตุ การเจ็บป่วยการบาดเจ็บในระหว่างปฏิบัติงาน การรื้อไหลของทอส่งก๊าซธรรมชาติเป็นประจำทุก 6 เดือน	- ปตท. ได้จัดทำบันทึกชั่วโมงการทำงานและสถิติการบาดเจ็บและเจ็บป่วยของพนักงานเนื่องจากการทำงานอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตามในช่วงเดือนกรกฎาคม – ธันวาคม 2566 ไม่พบพนักงานที่บาดเจ็บและเจ็บป่วยในระหว่างปฏิบัติงาน ดังแสดงใน ภาคผนวก ฎ	ไม่มี

ตารางที่ 4.2-1-13 (ต่อ)

องค์ประกอบสิ่งแวดล้อม/มาตรการ ติดตามตรวจสอบ	สถานที่ดำเนินการ	ระยะเวลา/ความถี่	ผลการปฏิบัติตามมาตรการฯ	ปัญหา/ อุปสรรค
2.อาชีวอนามัยและความปลอดภัย				
- การรั่วไหลของท่อส่งก๊าซธรรมชาติ	ตลอดแนวท่อส่งก๊าซธรรมชาติของ โครงการ	ตลอดแนวท่อส่งก๊าซ ธรรมชาติของโครงการ บันทึกสถิติอุบัติเหตุ การ เจ็บป่วยการบาดเจ็บใน ระหว่างการปฏิบัติงาน การรั่วไหลของท่อส่งก๊าซ ธรรมชาติเป็นประจำทุก 6 เดือน	- ปตท. ได้จัดทำบันทึกการเกิดอุบัติเหตุการรั่วไหลของก๊าซและเหตุ ฉุกเฉินของท่อส่งก๊าซอย่างต่อเนื่องอย่างไรก็ดีช่วงเดือนกรกฎาคม – ธันวาคม 2566 ไม่พบอุบัติเหตุการรั่วไหลของก๊าซและเหตุฉุกเฉินของ โครงการ ดังแสดงในภาคผนวก ก	ไม่มี
- สุขภาพพนักงาน	พนักงาน	สุขภาพของพนักงาน ประจำปี 1 ปี	- ปตท. จัดให้มีสวัสดิการตรวจสุขภาพของพนักงานทุกคน ปีละ 1 ครั้ง โดยในปี 2566 ปตท. กำหนดแผนการตรวจสุขภาพประจำปีและ ปัจจัยเสี่ยง วันที่ 13 มิถุนายน – วันที่ 31 กรกฎาคม 2566 ดังแสดง ในภาคผนวก ฐ-1 และผลการตรวจสุขภาพพนักงาน ดังแสดงใน ภาคผนวก ฐ-2	ไม่มี

4.3 สรุปผลการปฏิบัติตามมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม (ระยะดำเนินการ)

จากการตรวจสอบการปฏิบัติตามเงื่อนไขการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม ในระยะดำเนินการ ปท. 2 จำนวน 18 โครงการสายหลัก และ 9 โครงการสายย่อยส่งก๊าซฯ พบว่าทาง ปท. 2 ได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขของมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม ในระยะดำเนินการที่กำหนดไว้ และไม่มีปัญหา/อุปสรรคในการดำเนินการแต่อย่างใด (รายละเอียดดังตารางที่ 4.2-1-1 ถึง 4.2-1-18) สามารถสรุปผลการศึกษาและประเด็นที่สำคัญที่ ปตท. ได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขต่าง ๆ ได้ดังนี้

4.3.1) ด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัย

ปตท. ได้จัดทำขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Procedure) เรื่อง แผนจัดการเหตุฉุกเฉินวิกฤตและการบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจสายงานระบบท่อฯ เพื่อใช้ในการป้องกันระงับเหตุฉุกเฉิน และบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจ ดังแสดงในภาคผนวก ญ-1 โดยกำหนดให้มีการซ้อมแผนฉุกเฉินทุกเขตปฏิบัติการ ปีละ 1 ครั้ง โดยในปี 2566 ส่วนปฏิบัติการระบบท่อเขต 2 (ปท.2) ได้ดำเนินการซ้อมแผนฉุกเฉินเมื่อวันที่ 16 มิถุนายน 2566 แผนการซ้อมแผนฉุกเฉิน ดังแสดงในภาคผนวก ญ-5 ผลการซ้อมแผนฉุกเฉิน ดังแสดงในภาคผนวก ญ-6

ปตท. จัดให้มีสวัสดิการตรวจสุขภาพของพนักงานทุกคน ปีละ 1 ครั้ง โดยในปี 2566 ปตท. กำหนดแผนการตรวจสุขภาพประจำปีและปัจจัยเสี่ยง วันที่ 13 มิถุนายน – วันที่ 31 กรกฎาคม 2566 ดังแสดงในภาคผนวก ฐ-1 และผลการตรวจสุขภาพพนักงาน ดังแสดงในภาคผนวก ฐ-2

ด้านเศรษฐกิจและสังคม

มาตรการด้านเศรษฐกิจและสังคมของโครงการทอส่งก๊าซธรรมชาติผลการดำเนินการของส่วนปฏิบัติการระบบท่อเขต 2 ได้ดำเนินการติดตามผลการปฏิบัติตามมาตรการฯ และรายงานผลการดำเนินงานดังกล่าว มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.3.2-1) โครงการวางทอส่งก๊าซธรรมชาติไปยังบริษัท ไอสอท จำกัด (อยุธยา)

ทางโครงการทำการสำรวจทัศนคติชุมชนในรัศมี 130 เมตร จากแนวท่อก๊าซ 1 ครั้ง/ปี โดยจะทำในปีแรกและปีที่ 2 ของระยะดำเนินการ ซึ่งโครงการเริ่มเปิดดำเนินการจ่ายก๊าซฯ เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2548 จึงได้มีการสำรวจสภาพเศรษฐกิจ-สังคม และทัศนคติของประชาชน จำนวน 2 ครั้ง ตามที่ระบุไว้ในมาตรการฯ และนำเสนอผลไว้ในรายงานผลการปฏิบัติฯ ที่ผ่านมาแล้ว

4.3.2-2) โครงการทอส่งก๊าซธรรมชาติวังน้อย-แก่งคอย

ทางโครงการทำการสำรวจทัศนคติผู้นำชุมชน ครึ่งเรือน/สถานประกอบการในระยะ 400 เมตร จากแนวท่อส่งก๊าซฯ ของโครงการ อย่างน้อย 1 ครั้ง ภายหลังที่ดำเนินโครงการแล้ว 1 ปี ซึ่งโครงการเริ่มเปิดดำเนินการจ่ายก๊าซฯ เมื่อเดือนพฤศจิกายน 2549 จึงได้ดำเนินการสำรวจสภาพเศรษฐกิจ-สังคมและทัศนคติของประชาชน ตามที่ระบุไว้ในมาตรการฯ และนำเสนอผลไว้ในรายงานผลการปฏิบัติฯ ที่ผ่านมาแล้ว

4.3.2-3) โครงการทอส่งก๊าซธรรมชาติไปยังบริษัท เคมีแมน จำกัด

ทางโครงการทำการสำรวจทัศนคติของหมู่บ้าน/ชุมชนใกล้เคียงแนวทอส่งก๊าซฯ ของโครงการ อย่างน้อย 1 ครั้ง ภายหลังจากดำเนินโครงการแล้ว 1 ปี ซึ่งโครงการเริ่มเปิดดำเนินการจ่ายก๊าซฯ เมื่อเดือนเมษายน 2552 จึงได้ดำเนินการสำรวจสภาพเศรษฐกิจ-สังคมและทัศนคติของประชาชน ตามที่ระบุไว้ในมาตรการฯ และนำเสนอผลไว้ในรายงานผลการปฏิบัติฯ ที่ผ่านมาแล้ว

4.3.2-4) โครงการทอส่งก๊าซธรรมชาติในเขตประกอบการเหมราชสระบุรี (ปัจจุบันเปลี่ยนชื่อเป็นเขตประกอบการดับบลิวเอชเอ สระบุรี)

ทางโครงการดำเนินการสำรวจความคิดเห็นผู้นำชุมชนและประชาชนโดยรอบพื้นที่โครงการในระยะรัศมี 1 กิโลเมตร วันที่ 9 ตุลาคม ถึง 14 ตุลาคม 2564 โดยบริษัท เอ็นทิด จำกัด และนำเสนอผลไว้โดยมีรายงานผลการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม ด้านสังคมและการมีส่วนร่วมของประชาชนโครงการทอส่งก๊าซธรรมชาติในเขตประกอบการอุตสาหกรรมเหมราชสระบุรี ครั้งที่ 2/2564 รอบเดือนกรกฎาคม-ธันวาคม 2564 และครั้งถัดไป ปตท. จะมีสำรวจทัศนคติอีกครั้งในปี 2569

4.3.2-5) โครงการวางทอส่งก๊าซธรรมชาติไปยังบริษัท ผลิตภัณฑ์ตราเพชร จำกัด (มหาชน)

ทางโครงการดำเนินการสำรวจความคิดเห็นผู้นำชุมชนและประชาชนโดยรอบพื้นที่โครงการ ในวันที่ 14 ตุลาคม ถึง 15 ตุลาคม 2564 โดยบริษัท เอ็นทิด จำกัด และนำเสนอผลไว้โดยมีรายงานผลการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม ด้านสังคมและการมีส่วนร่วมของประชาชนโครงการทอส่งก๊าซธรรมชาติไปยังบริษัท ผลิตภัณฑ์ตราเพชร จำกัด (มหาชน) ครั้งที่ 2/2564 รอบเดือนกรกฎาคม-ธันวาคม 2564 และครั้งถัดไป ปตท. จะมีสำรวจทัศนคติอีกครั้งในปี 2569

4.3.2-6) โครงการวางทอส่งก๊าซธรรมชาติไปยังโรงไฟฟ้าโคกแย้ 1 และโรงไฟฟ้าโคกแย้ 2 (โครงการทอส่งก๊าซธรรมชาติไปยังโรงไฟฟ้าอินดัสเทรียล โคเจน และโรงไฟฟ้าสระบุรี บี โคเจนเอเรชั่น)

ปตท. จัดให้มีระบบรับเรื่องร้องเรียนและขอเสนอแนะผ่านช่องทางต่างๆ เช่น โทรศัพท์ เว็บไซต์ E-mail จดหมาย และ Facebook เป็นต้น และติดตามการแก้ไขอย่างเป็นระบบ ดังแสดงในภาคผนวก ง อย่างไรก็ตาม ในช่วงเดือนกรกฎาคม – ธันวาคม 2566 ยังไม่พบข้อร้องเรียนจากการดำเนินโครงการ

4.3.2-7) โครงการวางทอส่งก๊าซธรรมชาติไปยังโรงไฟฟ้าหนองแขง

ปตท. จัดให้มีระบบรับเรื่องร้องเรียนและขอเสนอแนะผ่านช่องทางต่างๆ เช่น โทรศัพท์ เว็บไซต์ E-mail จดหมาย และ Facebook เป็นต้น และติดตามการแก้ไขอย่างเป็นระบบ ดังแสดงในภาคผนวก ง อย่างไรก็ตาม ในช่วงเดือนกรกฎาคม – ธันวาคม 2566 ยังไม่พบข้อร้องเรียนจากการดำเนินโครงการ

4.3.2-8 โครงการทอส่งก๊าซธรรมชาติไปยังโรงไฟฟ้าขนาดเล็ก ของ บริษัท กัลฟ์ เจพี เอ็นเค 2 จำกัด

ปตท. จัดให้มีระบบรับเรื่องร้องเรียนและขอเสนอแนะผ่านช่องทางต่างๆ เช่น โทรศัพท์ เว็บไซต์ E-mail จดหมาย และ Facebook เป็นต้น และติดตามการแก้ไขอย่างเป็นระบบ ดังแสดงในภาคผนวก ง อย่างไรก็ตาม ก็ในช่วงเดือนกรกฎาคม – ธันวาคม 2566 ยังไม่พบข้อร้องเรียนจากการดำเนินโครงการ

4.3.2-9 โครงการทอส่งก๊าซธรรมชาติและสถานีควบคุมความดันและวัดปริมาณก๊าซฯ สำหรับโรงไฟฟ้าพลังความร้อนร่วมโรจนะเพาเวอร์ 3

ปตท. ได้ทำการสำรวจทัศนคติเมื่อวันที่ 19 พฤศจิกายน 2562 ถึง 21 พฤศจิกายน 2562 แสดงผลในรายงานผลการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อมครั้งที่ 1/2562 รอบเดือนกรกฎาคม-ธันวาคม 2562 และครั้งถัดไป ปตท. ได้จัดทำแผนการจ้างสำรวจทัศนคติในปี 2567

4.2.3-10 โครงการท่อเชื่อมระบบทอส่งก๊าซธรรมชาติเส้นที่ 1 จาก BV20-WK5

ปตท. ได้ติดตามความคิดเห็นของประชาชนผ่านกิจกรรมมวลชนสัมพันธ์และการรับเรื่องร้องเรียน อย่างไรก็ตามในช่วงเดือนกรกฎาคม – ธันวาคม 2566 ไม่พบว่ามีข้อร้องเรียนจากกิจกรรมการดำเนินงานของโครงการ

4.4 การมีส่วนร่วมของประชาชน

ปตท. ได้ปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการด้านสังคมอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ในระยะก่อสร้างโครงการจนถึงในระยะดำเนินการเพื่อให้เกิดความเข้าใจและชุมชนมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนการดำเนินโครงการโดยในระยะดำเนินโครงการมีการดำเนินกิจกรรมมวลชนสัมพันธ์ ดังแผนมวลชนสัมพันธ์ ดังภาคผนวก ค-1 โดยมีผลการดำเนินการดังภาคผนวก ค-3